آزمون درس : فارسی۳	به نام خدا	زمان پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه	مهر آموزشگاه
رشته :	ادارهٔ کل آموزش و پرورش استان همدان	ساعت برگزاری : ۱۰ صبح	
نام و نام خانوادگی :	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۱	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/ ۱۸	
نام پدر :	سؤالات امتحانات دی ماه ۱۴۰۲	شمار صفحه : ۲	
نام دبیر:	دبیرستان دخترانهٔ شهید مطهری		
شمارهٔ کلاس:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	

ردیف	سؤال‌ها	شمارک
الف	**قلمرو زبانی (۷ نمره)**	
	۱- معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. آ) بار دیگرش به تضرّع و زاری بخواند. ب) طفره می رفتید ولی اصرارهای من شما را متقاعدکرد. پ) چه نیکو گفت با جمشید، دستور ت) گر بشکنم این عهد غرامت بکشم.	۱
	۲- در عبارت‌های زیر غلط املایی را مشخص کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید. آ) عسارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق گشته‌است. ب) ما را از قربت زندان به میهن آزاد و دامن‌گسترمان می‌برد. پ) پس عشق از بحر این معنی فرض راه آمد.	۱/۵
	۳- با توجّه به عبارت زیر، املای درست را از درون کمانک برگزینید. آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطّر شعر در (سموم / صموم) سرد این عقل بی‌درد پژمرد.	۰/۵
	٤- در گروه‌های اسمی زیر وابسته‌های وابسته (از نوع صفتِ مضاف‌الیه- مضاف‌الیهِ مضاف‌الیه- قید صفت) را مشخص کنید. آ) هوای نسبتاً پایدار ب) گرمای وجودت پ) خانهٔ طبقهٔ سوم	۱/۵
	۵- در گزینه‌های زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. آ) محبّت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. ب) خواب و خورت ز مرتبهٔ خویش دور کرد.	۱
	٦- در بیت «تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن‌ها پس افکند»، **یک ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی بیابید.**	۱
	۷- نوع «را» را مشخص کنید. گفت: نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم.	۰/۵
ب	**قلمرو ادبی (۵ نمره)**	
	۸- درست یا نادرست بودن عبارت های زیر از نظر تاریخ ادبیات بررسی کنید. آ) «قصهٔ شیرین فرهاد» نوشتهٔ «فرخی یزدی» است. درست ☐ نادرست ☐ ب) «فیه ما فیه» اثر منثور «مولوی» است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵
	۹- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. آ) مثل درخت در شب باران ب) تمهیدات	۰/۵
	۱۰- برای هر یک از گزینه‌های زیر یک آرایهٔ ادبی از موارد داده شده بیابید. (یک مورد اضافی است.) **« تلمیح- ایهام- استعاره - ارسال مثل»** آ) گفت: آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه / گفت: در سر عقل باید، بی‌کلاهی عار نیست ب) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش / بازجوید روزگار وصل خویش پ) آن شب نیز گل‌های الماس شکفتند.	۱/۵
	۱۱- در بیت زیر «چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟»، **کدام یک از آرایه‌های زیر به‌کارنرفته‌است؟** آ) اسلوب معادله ☐ ب) تشبیه ☐ پ) تضاد ☐ ت) تلمیح ☐	۰/۵

www-kanoon-ir

	۱۲- در بیت زیر «کنایه» را مشخص کنید و معنی آن را بنویسید. «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند»	۰/۵
	۱۳- آرایهٔ مشترک بیت‌های زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید. آ) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می‌کند پست و بلند راه را	۰/۵
	۱٤- بیت‌های زیر را کامل کنید. آ) ای جویبار جاری زین سایه‌برگ مگریز ..... **ب)** ..... تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۱
پ	**قلمرو فکری (۸ نمره)** معنی و مفهوم نظم نثر، درک مطلب	
	۱۵- معنی و مفهوم بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به نثر روان بازگردانید. آ) بگرای چو اژدهای گرزه / بخروش چو شرزه شیر ارغند	۰/۷۵
	ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی‌رزوی است، روزش دیر شد	۰/۷۵
	پ) در دفتر زمانه فُتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۵
	ت) امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.	۰/۵
	ث) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد.	۰/۵
	ج) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۰/۵
	چ) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.	۰/۵
	۱٦- مفاهیم کلّی زیر در کدام‌یک از عبارت‌هاو بیت‌های زیر به‌کاررفته‌است؟ (یک مورد اضافی است.) «**فراگیر بودن فساد در جامعه – ترک تعلّقات – لزوم جان‌فشانی برای وطن**» آ) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است ( ) ب) گفت: باید حد زند هشیارمردم، مست را / گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست ( )	۱
	۱۷- مقصود از قسمت مشخص‌شده در بیت زیر چیست؟ آ) پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته‌جان شنو یکی پند	۰/۵
	۱۸- بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست»، **به کدام پدیدهٔ اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟**	۰/۵
	۱۹- بیت «آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم/ ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است»، **به بیدادگری کدام پادشاه اشاره دارد؟**	۰/۵
	۲۰- منظور مولانا از «نی» و «نیستان» در شعر خود چیست؟	۱
	۲۱- معادل جملهٔ «آمادهٔ سفر و حرکت شدم» **در کدام گزینه آمده‌است؟** آ) بوی جوی مولیان آیدهمی ب) آب جیحون فرونشست. پ) پا به رکاب گذاشتم. ت) ریگ آموی پرنیان شد.	۰/۵
	در سایهٔ اهورایی آفریدگار یکتا، سرفراز باشید. / ***رحیمی مهروان***	۲۰

www-kanoon.ir

پاسخ نامه فارسی ۳- دی ماه ۱۴۰۲

قلمرو زبانی:

۱- آ) زاری کردن، التماس کردن ب) خودداری کردن از انجام کاری از روی قصد یا بهانه آوردن
پ) وزیر ت) تاوان، جبران، خسارت مالی
۲- آ) عصاره ب) غربت پ) بهر
۳- سموم
٤- آ) قیدصفت ب) مضاف الیه مضاف الیه پ) صفت مضاف الیه
٥- آ) مسند ب) مفعول
٦- مشت درشت: وصفی و مشت روزگار و گردش قرن ها: اضافی
۷- فک اضافه

قلمرو ادبی:

۸- آ) نادرست ب) درست
۹- آ) محمدرضا شفیعی کدکنی ب) عین القضات
۱۰- آ) ارسال مثل ب) تلمیح پ) استعاره
۱۱- پ) تضاد
۱۲- از خود تهی شدن: ترک خودخواهی
۱۳- اسلوب معادله؛ زیرا مصراع دوم در هردو در حکم مصداقی است برای مصراع نخست.
۱٤- آ) کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران
ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی

قلمرو فکری:

۱٥- نظر همکار محترم صائب است.
۱٦- آ) لزوم جانفشانی برای وطن ب) فراگیر بودن فساد در جامعه
۱۷- شاعر
۱۸- رشوه خواری حاکمان
۱۹- محمدعلی شاه
۲۰- خود مولانا یا انسان عارف / عالم معنا
۲۱- پ) پا به رکاب گذاشتم